

<https://doi.org/10.31891/2307-5740-2024-336-91>

УДК: 338.439:330.342.13

НЕМАШКАЛО Каріна

Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця

<https://orcid.org/0000-0002-8614-750X>

ДАНЬКО Юрій

Сумський національний аграрний університет

<https://orcid.org/0000-0002-9847-1593>

РИБАЛКО Сергій

ФГ «Аделаїда»

<https://orcid.org/0000-0001-5449-4147>

ЛИЗОГУБ Андрій

Одеський національний технологічний університету

<https://orcid.org/0009-0006-8124-6628>

ФОРМУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНО-ІННОВАЦІЙНОЇ СТРАТЕГІЇ ПІДПРИЄМСТВ ХАРЧОВОЇ ГАЛУЗІ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ТА РИЗИКОВОГО СЕРЕДОВИЩА

В дослідженні обґрунтовано інвестиційно-інноваційну стратегію підприємства харчової галузі, метою якої виступає забезпечення підвищення ефективності виробництва, створення продуктів з доданою цінністю, зниження витрат, покращення якості продукції та мінімізація екологічного впливу. Визначено, що для досягнення поставленої мети підприємство має керуватися набором принципів: сталості розвитку, цифрової трансформації, гнучкості, адаптивності, кооперації, партнерства та ризик-менеджменту. Запропонована стратегія передбачає комплекс заходів за напрямками: технологічна модернізація, розробка інноваційних продуктів, екологічна стійкість, фінансове забезпечення, розвиток персоналу та цифровий маркетинг. Реалізації інноваційно-інвестиційної стратегії підприємства харчової галузі забезпечить низку позитивних змін, спрямованих на підвищення ефективності його діяльності та зміцнення ринкових позицій: підвищення прибутковості харчового підприємства, забезпечення виходу підприємства на нові ринки, оптимізацію виробничих процесів, посилення лояльності споживачів, підвищення рівня інноваційної культури та цифрової грамотності персоналу.

Ключові слова: інвестиційно-інноваційна діяльність, інвестиційно-інноваційна стратегія, підприємство харчової галузі ризику, цифровізація, цифрова трансформація, технологічні інновації.

NEMASHKALO Karina

Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics,

DANKO Yuriy

Sumy National Agrarian University

RYBALKO Serhiy

«Adelaida» Financial Group

LYZOHUB Andrii

Odesa National University of Technology

FORMATION OF INVESTMENT-INNOVATION STRATEGY FOR FOOD INDUSTRY ENTERPRISES IN THE CONTEXT OF DIGITALIZATION AND RISK ENVIRONMENT

The article is dedicated to the issues of forming the investment-innovation strategy for food industry enterprises in the context of digitalization and a risky environment. The aim of the article is to substantiate the investment-innovation strategy for food industry enterprises, considering the current risks and the digital transformation of the country's economy.

The article examines the investment-innovation activity of food industry enterprises and its role in ensuring their competitiveness in the face of modern economic challenges. The study analyzes existing approaches to the formation and implementation of investment-innovation strategies in enterprises and substantiates the importance of integrating investments in the development of innovative technologies to achieve sustainable economic growth. It is revealed that the investment-innovation strategy is a key tool for improving the efficiency of enterprises and adapting to changes in the global economic environment.

The research identifies that the investment-innovation activity of food industry enterprises is accompanied by numerous risks that directly affect their financial stability, production efficiency, and market prospects. The main risk groups include financial (high capital intensity, limited access to financing, instability of exchange rates, low investment profitability), technological (significant costs for research and development, rapid technological obsolescence, integration difficulties), market (demand uncertainty, competition, production seasonality, raw material price fluctuations), regulatory (changes in environmental requirements and tax policy), organizational and personnel (insufficient staff qualifications, resistance to change, risk of ineffective management), and environmental (climate changes, growing waste disposal requirements).

The study substantiates the investment-innovation strategy for food industry enterprises, aimed at improving production efficiency, creating value-added products, reducing costs, improving product quality, and minimizing environmental impact. It is determined that to achieve the goal, the enterprise should follow a set of principles: sustainable development, digital transformation, flexibility, adaptability, cooperation, partnership, and risk management. The proposed strategy includes a comprehensive set of measures in the following directions: technological modernization, innovative product development,

environmental sustainability, financial support, staff development, and digital marketing. The implementation of the investment-innovation strategy for food industry enterprises will ensure a range of positive changes aimed at increasing the effectiveness of their operations and strengthening market positions: increasing the profitability of food enterprises, entering new markets, optimizing production processes, enhancing customer loyalty, and improving the level of innovation culture and digital literacy of staff.

Keywords: investment-innovation activity, investment-innovation strategy, food industry enterprise, risks, digitalization, digital transformation, technological innovations.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

За сучасних умов цифровізації економіки та підвищених ризиків підприємства харчової галузі стикаються з необхідністю трансформації своїх бізнес-моделей, стратегій розвитку та механізмів залучення інвестицій. Інноваційна діяльність стає ключовим чинником конкурентоспроможності, що вимагає ефективного управління інвестиційними ресурсами для розробки та впровадження нових технологій, автоматизації виробничих процесів, оптимізації ланцюгів постачання та підвищення рівня екологічної безпеки продукції. Проте, незважаючи на зростаючі можливості цифрових технологій, підприємства харчової промисловості стикаються з рядом проблем у формуванні ефективної інвестиційно-інноваційної стратегії пов'язаних з високим рівнем капітальних витрат та відсутністю вільного доступу до фінансових ресурсів. Отже, актуальність дослідження формування інвестиційно-інноваційної стратегії підприємств харчової промисловості в умовах цифровізації та ризикового середовища зумовлена необхідністю розробки обґрунтованих підходів до оптимізації ризиків інвестиційних стратегій щодо інтеграції інноваційних моделей в діяльність підприємств харчового сектору.

АНАЛІЗ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ПУБЛІКАЦІЙ

Питанням розвитку інвестиційно-інноваційної діяльності підприємств присвячено велику кількість праць. Такі провідні вчені як Бояринова К.О. [1], Гавловська Н. І. [9], Горох О. В. [10], Денисенко М. П. [2], Кириченко О. [8], Курносова О. І. [6], Могильна Л. М. [3], Немченко В.В. [4], Никифоров А. С. [5], Разумова Г. В. [6], Чайковська І. І. [7] та інші присвятили свої роботи дослідженню питань управління інвестиціями, оцінювання доцільності інноваційних проєктів, визначення стратегічних напрямів розвитку підприємств в умовах цифрової трансформації, формування інвестиційної привабливості та розробки механізмів залучення капіталу.

Незважаючи на широке висвітлення заданої тематики в дослідженнях провідних вчених, деякі аспекти не розкриті в повній мірі. Зокрема питання формування інвестиційно-інноваційної стратегії підприємств харчової галузі в умовах цифровізації та ризикового середовища. Отже виникає необхідність формування інвестиційно-інноваційної стратегії, що враховуватиме специфіку цифрових трансформацій та потенційні ризики, пов'язані із зовнішніми змінами та внутрішнім середовищем підприємства.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ

Мета статті – обґрунтування інвестиційно-інноваційної стратегії підприємств харчової галузі, яка б враховувала сучасні ризики та цифрову трансформацію економіки країни.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

Інвестиції та інновації відіграють ключову роль у забезпеченні економічного зростання та формуванні конкурентоспроможності національної економіки. В умовах сучасної глобальної економіки інноваційний розвиток виступає стратегічним напрямом для підприємств, оскільки сприяє їх адаптації до змін, підвищенню ефективності виробництва та створенню доданої вартості. Інноваційне виробництво та розвинена інфраструктура є невід'ємними складовими новітньої економічної моделі, яка дозволяє оптимізувати ризики, долати економічні кризи та забезпечувати стійке зростання [1].

На рівні підприємств інвестиційна та інноваційна діяльність є взаємопов'язаними процесами, що визначають довгострокову конкурентоспроможність та фінансову стійкість суб'єктів господарювання. Активізація інвестиційно-інноваційних процесів сприяє не лише зростанню продуктивності, а й прискорює впровадження передових технологій, автоматизації виробничих процесів та цифрової трансформації. В цьому контексті важливим завданням постає розробка ефективної інноваційно-інвестиційної стратегії, яка б враховувала як потреби у фінансуванні, так і механізми зниження ризиків, пов'язаних з інноваціями. Для успішної реалізації такої стратегії необхідно забезпечити [2]:

- узгодження потреби підприємств у впровадженні інновацій з обсягами доступних інвестиційних ресурсів;
- оптимальне співвідношення очікуваної прибутковості від інвестицій та рівня ризиків, пов'язаних із невизначеністю зовнішнього середовища;
- визначення оптимальних часових рамок для впровадження інноваційних проєктів, що сприятиме підвищенню інтересу з боку інвесторів.

Ефективне управління інноваційно-інвестиційною діяльністю дасть змогу підприємствам харчової промисловості не лише адаптуватися до викликів та ризиків цифрової трансформації, а й створити сприятливі умови для стійкого розвитку, розширення ринків збуту та підвищення своєї конкурентоспроможності. Інноваційно-інвестиційна стратегія не лише формує механізми реалізації стратегічних цілей підприємства, але й визначає інвестиційні можливості, ефективність використання ресурсів та рівень технологічного оновлення. Однак інноваційно-інвестиційна діяльність підприємства харчової галузі супроводжується численними ризиками, які впливають на фінансову стійкість, ефективність виробництва та ринкові перспективи компаній (табл. 1).

Таблиця 1

Група ризиків	Вид ризику	Походження
Фінансові ризики	Висока капіталомісткість	Внутрішній
	Обмежений доступ до фінансування	Зовнішній
	Нестабільність валютних курсів	Зовнішній
	Ризик низької рентабельності інвестицій	Внутрішній
Технологічні ризики	Швидке моральне старіння технологій	Зовнішній
	Високі витрати на наукові дослідження та розробки	Внутрішній
	Інтеграційні труднощі	Внутрішній
	Ризик технологічних збоїв	Внутрішній
Ринкові ризики	Невизначеність попиту	Зовнішній
	Збільшення конкуренції	Зовнішній
	Сезонність виробництва та коливання цін на сировину	Зовнішній
	Бар'єри виходу на нові ринки	Зовнішній
Регуляторні та правові ризики	Зміна законодавства	Зовнішній
	Ризик патентних обмежень	Зовнішній
	Податкові зміни	Зовнішній
Організаційні та кадрові ризики	Недостатній рівень кваліфікації працівників	Внутрішній
	Опір змінам	Внутрішній
	Ризик неефективного управління	Внутрішній
Екологічні ризики	Зростання екологічних вимог	Зовнішній
	Зміни кліматичних умов	Зовнішній
	Збільшення вимог до утилізації відходів	Зовнішній

Джерело: узагальнено автором за: [3-7]

Фінансування інноваційних проєктів потребує значних капіталовкладень, що зумовлює появу загроз пов'язаних з інвестуванням. Зокрема, висока капіталомісткість інноваційних проєктів у харчовій галузі вимагає значних фінансових ресурсів на модернізацію обладнання, впровадження цифрових технологій та розробку нових продуктів. Обмежений доступ до фінансування зумовлений складністю залучення інвестицій через високі вимоги кредиторів та обмежені можливості державної підтримки. Нестабільність валютних курсів є критичним ризиком, оскільки значна частина обладнання, інгредієнтів та технологій імпортується, а валютні коливання можуть значно збільшити витрати. Також присутній ризик низької рентабельності інвестицій, оскільки інноваційні розробки можуть не забезпечити очікуваних фінансових результатів через невдалий вихід на ринок або недостатній рівень попиту.

Впровадження новітніх технологій у харчовому виробництві пов'язане з певними викликами, зокрема швидким моральним старінням технологій, що змушує підприємства постійно оновлювати обладнання та потребує додаткових інвестицій. Високі витрати на наукові дослідження та розробки обумовлюються тим, що створення інноваційних продуктів потребує значного фінансування дослідницьких лабораторій, тестування нових рецептур та впровадження екологічно чистих технологій. Інтеграційні труднощі можуть виникати, коли нові технології не вписуються у вже існуючі виробничі процеси, що вимагає додаткової адаптації або модернізації всієї системи. Крім того, може бути присутнім ризик технологічних збоїв, коли нові автоматизовані системи можуть працювати нестабільно чи потребувати складного налаштування, що в результаті призведе до перебоїв виробництва.

Харчова промисловість має високу залежність від споживчих уподобань, регіональної специфіки та конкурентного середовища. Серед ринкових ризиків варто виділити невизначеність попиту, оскільки споживачі можуть не прийняти інноваційні продукти, особливо якщо вони значно відрізняються за смаком, складом або способом виробництва від традиційних звичних аналогів. Збільшення конкуренції як на внутрішньому, так і на міжнародному ринку створює додатковий тиск, адже з'являється дедалі більше конкурентів, які пропонують схожі продукти за нижчими цінами або з кращими характеристиками. Варто зазначити, що сезонність виробництва та коливання цін на сировину впливають на собівартість інноваційних продуктів та бар'єри виходу на нові ринки, адже експорт інноваційних продуктів потребує відповідності міжнародним стандартам безпеки харчових продуктів, що є додатковим викликом.

Харчова галузь підлягає жорсткому регулюванню з боку державних органів, що створює додаткові ризики для інвестиційно-інноваційної діяльності. Серед основних регуляторних та правових ризиків варто виділити зміну законодавства, адже нові екологічні вимоги, санітарні норми та стандарти якості обумовлюють необхідність додаткової сертифікації та модернізації виробничих процесів. Також ймовірний

ризик патентних обмежень, коли впровадження нових технологій чи унікальних рецептур ускладняється через патентний захист конкурентів. Додатковим викликом виступають податкові зміни, зокрема, підвищення податкового навантаження, та зміни у митній політиці, що впливають на рентабельність інвестицій в інноваційну діяльність підприємства харчової галузі.

Організаційні та кадрові ризики виникають тому що реалізація інноваційно-інвестиційних стратегій вимагає високої кваліфікації персоналу та ефективного управління ресурсами. Зокрема, недостатній рівень кваліфікації працівників може викликати труднощі в адаптації співробітників до цифрових рішень, а опір змінам у колективі може ускладнити впровадження нововведень через страх втрати робочого місця або необхідність додаткового навчання. Крім того, без чіткої стратегії та ефективного менеджменту інноваційні проекти можуть не досягти поставлених цілей.

За сучасних умов важливим аспектом інвестиційно-інноваційної діяльності виступає дотримання принципів екологічної безпеки та впровадження сталих практик. У цьому контексті зростання екологічних вимог обумовлене тим, що харчові підприємства змушені впроваджувати більш екологічно безпечні технології, що своєю чергою потребує додаткових інвестицій. Зміни кліматичних умов, зокрема, коливання температур, посухи та інші природні катаклізми, впливають на доступність та якість сировини для виробництва харчової продукції. Окрім того, збільшення вимог до утилізації відходів вимагає від підприємств розробки систем переробки відходів та впровадження циркулярних моделей економіки.

Варто ще раз зазначити, що інноваційно-інвестиційна стратегія підприємства харчової галузі виступає інструментом забезпечення його конкурентоспроможності, ефективного розвитку та адаптації до сучасних викликів. За умов цифровізації економіки, зростаючої глобальної конкуренції, підвищених внутрішніх та зовнішніх ризиків, зростаючих вимог до якості та екологічності продукції така стратегія має враховувати як можливості, так і загрози, пов'язані з впровадженням інновацій [8, 9, 10]. На рис. 1. представлено авторське бачення інноваційно-інвестиційної стратегії підприємства харчової галузі.

Отже, інноваційно-інвестиційна стратегія підприємства харчової галузі спрямована на забезпечення його конкурентоспроможності, ефективного розвитку та адаптації до сучасних викликів. Метою стратегії виступає забезпечення підвищення ефективності виробництва, створення продуктів з доданою цінністю, зниження витрат, покращення якості продукції та мінімізація екологічного впливу.

Для досягнення поставленої мети підприємство має керуватися набором принципів:

- принцип сталості розвитку, що передбачає впровадження екологічних технологій та ресурсоефективних виробничих процесів;
- принцип цифрової трансформації, що передбачає інтеграцію сучасних інформаційних технологій у всі бізнес-процеси підприємства, зокрема, автоматизацію виробництва, запровадження Інтернету речей, використання штучного інтелекту;
- принципи гнучкості та адаптивності, що передбачають здатність підприємства швидко реагувати на зміни ринкового середовища, динаміку споживчих уподобань та законодавчі нововведення;
- принцип кооперації та партнерства, що передбачає активну співпрацю з науковими установами, стартапами, технологічними компаніями та інвесторами для впровадження інноваційних рішень;
- принцип ризик-менеджменту, що передбачає проактивне управління ризиками, пов'язаними з фінансуванням, технологічними змінами, ринковими коливаннями та регуляторними обмеженнями.

Ефективна реалізація інноваційно-інвестиційної стратегії підприємства харчової галузі ґрунтується на комплексі заходів, що передбачає напрями технологічної модернізації, розробки інноваційних продуктів, забезпечення екологічної стійкості, розробки фінансової стратегії, управління персоналом та цифрового маркетингу. Для чіткого розуміння сутності напрямів та заходів, які вони передбачають, розглянемо детально кожен з них.

Отже, напрям технологічної модернізації та автоматизації спрямований на зменшення технологічних ризиків та отримання конкурентних переваг. Для цього підприємство повинно інвестувати у роботизацію та автоматизацію виробничих процесів, що дозволить мінімізувати витрати на персонал, підвищити продуктивність та точність операцій. При цьому впровадження Інтернету речей та «розумних» датчиків забезпечить можливість моніторингу та управління виробничими процесами в режимі реального часу, що в свою чергу сприятиме швидкому виявленню відхилень та оптимізації використання ресурсів. Використання штучного інтелекту та машинного навчання дозволить прогнозувати попит на харчову продукцію, оптимізувати логістику та ефективно керувати запасами харчового підприємства. Також в контексті технологічної модернізації ефективним виступає створення віртуальних копій виробничих процесів для тестування нових технологій перед їх реальним впровадженням, що дозволить знизити ризики та скоротити витрати на експериментальні розробки. Варто відзначити актуальність блокчейн, що забезпечить контроль якості та простежуваність сировини задля підвищення рівня довіри з боку споживачів та партнерів.

Другий напрям реалізації інвестиційно-інноваційної стратегії – це розробка інноваційних продуктів, що враховує зміни споживчих уподобань та ринкових ризиків. З цією метою підприємство має сфокусуватися на виробництві функціональних та екологічно чистих продуктів, зокрема, органічної продукції, суперфудів та альтернативних джерел білка. В рамках розробки інноваційних продуктів

набуває популярності розвиток персоналізованого харчування, який дозволяє за допомогою біотехнологій створювати продукти, адаптовані до індивідуальних потреб споживачів. У відповідь на світові тенденції здорового харчування підприємствам необхідно розробляти продукти зі зниженим вмістом цукру, солі та трансжирів. Варто відмітити також важливість застосування інноваційних пакувальних матеріалів, які є біорозкладними або піддаються вторинній переробці, що відповідає екологічним стандартам та підвищує привабливість продукції для споживачів.

Рис. 1. Інноваційно-інвестиційна стратегія підприємства харчової галузі в умовах цифровізації та ризикового середовища
Джерело: авторська розробка

За для мінімізації екологічних ризиків напрямом інвестиційно-інноваційної стратегії підприємства харчової галузі виступає екологічна стійкість та впровадження засад циркулярної економіки. В цьому контексті підприємство повинно впроваджувати енергоефективні виробничі системи з використанням відновлюваних джерел енергії, які сприятимуть зниженню витрат та зменшенню викидів парникових газів. Також, впровадження технологій утилізації та повторного використання відходів дозволить підвищити ефективність використання ресурсів харчового підприємства. Крім того, зменшення водоспоживання через залучення замкнених систем очищення та повторного використання води допоможе знизити екологічне навантаження на довкілля.

Фінансова стратегія харчового підприємства передбачає диверсифікацію джерел фінансування, зокрема залучення приватного капіталу, державних грантів та міжнародних інвестиційних фондів. В рамках інвестиційно-інноваційної стратегії венчурне фінансування та співпраця зі стартапами надасть змогу харчовому підприємству отримати доступ до передових розробок без значних первинних вкладень. Додатково варто в цьому контексті доцільно застосовувати фінансові технології для оптимізації процесів розрахунків, кредитування та управління грошовими потоками.

Не менш важливим напрямом виступає управління персоналом та розвиток кадрового потенціалу, оскільки кадрові ризики: опір змінам та нестача кваліфікації, гальмують процеси цифровізації та впровадження інновацій. Для ефективного вирішення зазначених проблем доцільно організувати навчальні програми для персоналу щодо роботи з цифровими технологіями, це дозволить підвищити рівень кваліфікації працівників та їх адаптивність до нових умов. Впровадження системи мотивації сприятиме залученню працівників до трансформаційних процесів харчового підприємства.

Заходи в рамках впровадження цифрового маркетингу та комунікацій дозволять харчовому підприємству мінімізувати ринкові ризики та адаптуватися до вимог цифрової економіки. Отже, використання big data технологій для аналізу споживчих уподобань та прогнозування попиту станеться в нагоді при розробці ефективних маркетингових стратегій. Застосування омніканального підходу до просування продукції, з використанням e-commerce, мобільних додатків та фізичних точок продажу, сприятиме розширенню споживацької аудиторії та підвищенню лояльності клієнтів. Додатково, в рамках впровадження цифрового маркетингу, необхідною виступає інтеграція штучного інтелекту в чат-боти та сервіси підтримки клієнтів. Це підвищить рівень сервісу, забезпечить персоналізацію комунікацій та сприятиме залученню споживачів.

Дотримання принципів та комплексності напрямів реалізації інноваційно-інвестиційної стратегії підприємства харчової галузі забезпечить низку позитивних змін, спрямованих на підвищення ефективності його діяльності та зміцнення ринкових позицій:

- підвищення прибутковості харчового підприємства завдяки впровадженню високотехнологічних рішень (автоматизація, роботизовані системи, штучний інтелект, інтернет речей), які дозволять підвищити продуктивність, знизити виробничі витрати та оптимізувати управлінські процеси та покращити логістичні операції;
- забезпечення виходу підприємства на нові ринки завдяки адаптації продукції до сертифікації вимог ЄС, США та інших країн та розробки нових продуктів з урахуванням сучасних трендів здорового харчування та екологічності;
- оптимізація виробничих процесів завдяки впровадженню ресурсозберігаючих технологій (повторне використання води, використання відновлюваних джерел енергії, переробка відходів у біогаз чи добрива);
- посилення лояльності споживачів завдяки впровадженню екологічних та здорових продуктів (орієнтація на створення органічних, безпечних, функціональних харчових продуктів та використання інноваційних пакувальних матеріалів);
- підвищення рівня інноваційної культури та цифрової грамотності персоналу через впровадження навчальних програм, корпоративного навчання, адаптацію працівників до роботи з цифровими технологіями.

Таким чином, реалізація реалізації інноваційно-інвестиційної стратегії підприємства харчової галузі в умовах цифровізації економіки та ризикового середовища дозволить не лише підвищити ефективність діяльності підприємства, але й закріпити стійкі конкурентні позиції. Адже комплексне впровадження технологічних, організаційних, екологічних та маркетингових рішень сприятиме довготривалому зростанню, забезпечуючи підприємству можливість успішно функціонувати у динамічному та конкурентному середовищі.

ВИСНОВКИ З ДАНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ І ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ

Інноваційно-інвестиційна діяльність виступає стратегічним фактором розвитку підприємств харчової галузі, оскільки сприяє підвищенню їх конкурентоспроможності, адаптації до сучасних викликів та забезпеченню сталого економічного зростання. Ефективна інноваційно-інвестиційна стратегія дозволить підприємствам оптимізувати виробничі процеси, впроваджувати цифрові технології, підвищувати якість продукції та мінімізувати ризики, пов'язані з нестабільністю ринкового середовища. Разом з тим, реалізація такої стратегії потребує значних фінансових вкладень, ефективного управління ризиками та забезпечення відповідності екологічним і правовим вимогам. Реалізація запропонованої інноваційно-інвестиційної стратегії підприємства харчової галузі через технологічну модернізацію, розробку інноваційних продуктів, екологічну стійкість, фінансове забезпечення, розвиток персоналу та цифровий маркетинг дозволить підприємству досягти високої ефективності, конкурентоспроможності та адаптивності до викликів сучасної цифрової економіки.

Література

1. Бояринова К.О., Сокіл Т.В. Стратегічне управління інноваційно-інвестиційною діяльністю як інструмент розвитку підприємства. *Ефективна економіка*. 2013. №12. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2591>
2. Денисенко М. П., Бродюк І. В., Сташенюк Д. Г. Основні положення формування інвестиційно-інноваційної стратегії підприємства. *Інвестиції: практика та досвід*. 2016. № 22. С. 17-20
3. Могильна Л. М., Воробйов І. О. Управління ризиками інноваційно-інвестиційних проєктів підприємства. *Економіка та суспільство*. 2024. № 66. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-66-130>
4. Немченко В.В., Зеленьак В.В. Ризики інноваційно-інвестиційної діяльності підприємства. *Економіка харчової промисловості*. 2015. Том 7, Вип. 4. С. 73-79.
5. Никифоров А. Є. Класифікація інноваційно-інвестиційних ризиків у системі прийняття управлінських рішень. *Бізнес Інформ*. 2015. № 1. С. 8-14.
6. Разумова Г. В., Курносова О. І. Управління ризиками інвестиційної діяльності в умовах цифрової трансформації. *Бізнес Інформ*. 2024. № 3. С. 96–101. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2024-3-96-101>
7. Чайковська І. І. Застосування статистичного методу для оцінювання ризиків інноваційно-інвестиційних проєктів підприємства. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2020. № 3. С. 184–189. DOI: <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2020-282-3-34>
8. Кириченко О. Управління інвестиційно-інноваційним забезпеченням впровадження адаптивних стратегій розвитку підприємств, малого та середнього бізнесу в умовах цифрової трансформації. *Вчені записки Університету «КРОК»*, 2023. Вип. 4 (72), С. 94–101. DOI: <https://doi.org/10.31732/2663-2209-2023-72-94-101>
9. Гавловська Н. І., Рудніченко Є. М., Білань В. Ю., І. В. Лісовський І. В., Ядуча С. Й. Теоретичні основи управління інвестиційною діяльністю в умовах цифровізації економіки. *Український журнал прикладної економіки та техніки*. 2021 рік. Том 6. № 4. С. 10-16. DOI: <https://doi.org/10.36887/2415-8453-2021-4-1>
10. Горох О. В., Остапенко Р. М., Осипова С. К. Цифрова трансформація інноваційно-інвестиційного розвитку підприємництва при виборі сучасних бізнес-моделей. *Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг*. 2024. Вип. 2 (36). С. 39-49.

References

1. Boyarynova, K. O., & Sokil, T. V. (2013). Stratehichne upravlinnia innovatsiino-investytsiinoiu diialnistiu yak instrument rozvytku pidpriemstva [Strategic management of innovation and investment activities as a tool for enterprise development]. *Efektivna ekonomika*, 12. Retrieved from <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2591>
2. Denysenko, M. P., Brodiuk, I. V., & Stasheniuk, D. H. (2016). Osnovni polozhennia formuvannia investytsiino-innovatsiinoi stratehii pidpriemstva [Basic principles of forming an investment and innovation strategy of the enterprise]. *Investytsii: praktyka ta dosvid*, 22, 17–20.
3. Mohylna, L. M., & Vorobiov, I. O. (2024). Upravlinnia ryzykamy innovatsiino-investytsiinykh proiektiv pidpriemstva [Risk management of innovation and investment projects of the enterprise]. *Ekonomika ta suspilstvo*, 66. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-66-130>
4. Nemchenko, V. V., & Zeleniak, V. V. (2015). Ryzky innovatsiino-investytsiinoi diialnosti pidpriemstva [Risks of innovation and investment activity of the enterprise]. *Ekonomika kharchovoi promyslovosti*, 7(4), 73–79.
5. Nykyforov, A. Ye. (2015). Klasyfikatsiia innovatsiino-investytsiinykh ryzkyv u systemi pryiniattia upravlinskykh rishen [Classification of innovation and investment risks in the decision-making system]. *Biznes Inform*, 1, 8–14.
6. Razumova, H. V., & Kurmosova, O. I. (2024). Upravlinnia ryzkamy investytsiinoi diialnosti v umovakh tsyfrovoyi transformatsii [Risk management of investment activities in the conditions of digital transformation]. *Biznes Inform*, 3, 96–101. <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2024-3-96-101>
7. Chaikovska, I. I. (2020). Zastosuvannia statystychnoho metodu dlia otsiniuvannia ryzkyv innovatsiino-investytsiinykh proiektiv pidpriemstva [Application of the statistical method for risk assessment of innovation and investment projects of the enterprise]. *Visnyk Khmelnytskoho natsionalnogo universytetu*, 3, 184–189. <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2020-282-3-34>
8. Kyrychenko, O. (2023). Upravlinnia investytsiino-innovatsiinyim zabezpechenniam vprovadzhenia adaptyvnykh stratehii rozvytku pidpriemstv, maloho ta serednoho biznesu v umovakh tsyfrovoyi transformatsii [Management of investment and innovation support for the implementation of adaptive development strategies of enterprises, small and medium-sized businesses in the context of digital transformation]. *Vcheni zapysky Universytetu «KROK»*, 4(72), 94–101. <https://doi.org/10.31732/2663-2209-2023-72-94-101>
9. Havlovska, N. I., Rudnichenko, Ye. M., Bilan, V. Yu., Lisovskiy, I. V., & Yadukha, S. Y. (2021). Teoretychni osnovy upravlinnia investytsiinoiu diialnistiu v umovakh tsyfrovizatsii ekonomiky [Theoretical foundations of investment management in the context of the digitalization of the economy]. *Ukrainskyi zhurnal prykladnoi ekonomiky ta tekhniky*, 6(4), 10–16. <https://doi.org/10.36887/2415-8453-2021-4-1>
10. Horokh, O. V., Ostapenko, R. M., & Osypova, S. K. (2024). Tsyfrova transformatsiia innovatsiino-investytsiinoho rozvytku pidpriemnystva pry vybori suchasnykh biznes-modelei [Digital transformation of innovation and investment development of entrepreneurship in the selection of modern business models]. *Ekonomichna stratehiia i perspektyvy rozvytku sfery torhivli ta posluh*, 2(36), 39–49.